

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții Nr. 97

Mai 2007

Ramsahai și alții c. Olandei [GC] - 52391/99

Hotărârea din 15.5.2007 [Marea Cameră]

Articolul 2

Articolul 2-1

Viața

Articolul 2-2

Recursul la forță

Eficacitatea unei anchete într-un schimb de focuri fatal al poliției, gradul de implicare al rudelor la anchetă, lipsa de publicitate a procedurii formulate de familie împotriva deciziei neîncepere a urmăririi penale contra ofițerului de poliție: *violare; neviolare*

Persoană ucisă de un ofițer de poliție în timpul unei tentative de arestare: *neviolare*

În fapt: cererea se referă la moartea fiului și respectiv a nepotului reclamantilor, Moravia Ramsahai, împușcat de un polițist, la vârsta de 19 ani și jumătate în Amsterdam, în următoarele împrejurări. Într-o sâmbătă seara, în timpul unui festival, Moravia Ramsahai a furat un scuter amenințând proprietarul cu un pistol și a fugit. Poliția a fost înștiințată despre acest furt. Doi ofițeri în uniformă, agenții B. și B., în patrulă cu mașina, au reperat un scuter condus de o persoană care se potrivea cu descrierea dată. Un polițist a alergat spre suspect și a încercat să-l prindă. După o luptă scurtă, Moravia Ramsahai a reușit să scape. Polițistul l-a văzut că scotea un pistol de la centură și a scos și el pistolul de serviciu, ordonând lui Moravia Ramsahai să arunce arma. Acesta a refuzat să se conformeze. În acest răstimp, cel de-al doilea polițist a coborât din mașină și s-a apropiat de ei. Moravia Ramsahai ar fi ridicat atunci arma și ar fi dirijat-o în direcția acestui ofițer de poliție, care a tras. Victima a fost lovită la gât și era deja moartă când a sosit ambulanța. Arma găsită la Ramsahai Moravia era încărcată și gata de tragere.

A fost deschisă o anchetă penală. Aceasta a fost realizată în parte de către ofițerii de poliție de care aparțineau B. și B. Investigația a fost deci efectuată de poliția locală pe timpul primelor 15 ore și jumătate, după care ancheta a fost preluată și

plasată sub responsabilitatea unui inspector șef din cadrul Inspectoratului General al Poliției Naționale. Raportul inspectorului șef a fost adresat procurorului, procuror care fusese responsabil cu ancheta penală în cadrul comisariatului unde lucrau ofițerii de poliție B. și B. Procurorul concluzionează că autorul focului de armă acționase în legitimă apărare și că nicio urmărire penală nu se va declanșa împotriva sa.

Reclamanților li s-a acordat dreptul de a accesa respectivul dosar. Ei au contestat decizia procurorului de a refuza urmărirea penală a ofițerului. Decizia a fost confirmată de Curtea de Apel, după o procedură cu ușile închise, încheiată printr-o decizie nepublicată.

În drept: Tir de armă mortal din partea poliției: Înalta Cameră are preocupări legate de independența și calitatea anchetei în cauza morții: autorul tirului nu este același, potrivit versiunii polițiștilor aflați la locul tragediei, sau a polițiștilor contactați prin radio după efectuarea tirului, iar ancheta a fost deschisă și începută de polițiști care, ca și agenții B. și B, făceau parte din poliția locală. Cu toate acestea, constatările pe care s-a bazat hotărârea pronunțată de Cameră nu au fost serios contestate de către părți. În plus, descrierea comportamentului lui Moravia Ramsahai furnizat de către agenții B. și B. este în concordanță cu alte probe, inclusiv faptul că Ramsahai Moravia mai scosese pistolul, în aceeași zi, în scop de amenințare. În aceste condiții, Înalta Cameră a decis să examineze problema în lumina faptelor stabilite de către Cameră. A considerat, la fel ca și Camera, că tirul mortal nu a depășit ceea ce era "absolut necesar".

Concluzie: neviolare (unanimitate).

Eficiența investigației privind circumstanțele decesului: Înalta Cameră a considerat, spre deosebire de Cameră, că au existat unele deficiențe care au slăbit caracterul adecvat al anchetei. Este vorba de: necăutarea urmelor reziduale de foc pe mâinile agenților B. și B, nereconstituirea incidentului, lipsa aparentă a oricărei examinări a armei și muniției ofițerilor în cauză și a unei descrieri corespunzătoare a traumatismelor cauzate victimei de către glonțul fatal. Mai mult decât atât, agenții B. și B. nu au fost separați după incident și au fost interogați cu aproape trei zile mai târziu. Chiar dacă nimic nu sugerează că se pusese de acord între ei sau cu colegii lor, simplul fapt că nu au fost luate măsurile corespunzătoare pentru a reduce astfel riscul de coluziune constituie o deficiență majoră. Aceste carențe sunt cu atât mai regretabile cu cât nu există nici un martor (alții decât cei doi ofițeri de poliție), care să fi văzut de aproape scena tirului fatal.

Concluzie: violare, urmare a caracterului inadecvat al anchetei (treisprezece voturi contra patru).

În ceea ce privește problema independenței anchetei de poliție, se scurseseră cincisprezece ore și jumătate între deces și intervenția Inspectoratului General al Poliției Naționale. În această perioadă, părți esențiale ale anchetei au fost efectuate de către corpul de poliție căruia îi aparțineau ofițerii B. și B. Guvernul nu impunea nici o condiție specială, în această cauză, pentru o acțiune imediată din partea poliției, în afară de conservarea locului faptei. În măsura în care Inspectoratul General al Poliției Naționale este capabil de a ajunge la fața locului, în medie, în mai puțin de o oră și jumătate, intervalul de cincisprezece ore și jumătate este inadmisibil. În ceea ce privește celelalte investigații efectuate de către poliția locală, la cererea și sub responsabilitatea Inspectoratului General al Poliției Naționale, după preluarea de către acesta a conducerii anchetei, rolul jucat de Inspectoratul General nu poate fi suficient pentru a compensa viciul de procedură constând în lipsa de

independență a poliției locale.

Concluzie: violare ca urmare a lipsei unei independențe suficiente a anchetei de poliție (șaisprezece voturi contra unu).

În ceea ce privește rolul procurorului, ancheta de poliție a fost supervizată de procurorul sub a cărui autoritate erau plasați agenții B. și B. și colegii lor. Decizia de a nu urmări penal a fost luată de către același procuror, în conformitate cu competențele care-i fuseseră delegate de către procurorul-șef. Procurorii se bazează în mod inevitabil pe poliție în obținerea de informații și asistență. Acest lucru nu este suficient în sine pentru a justifica concluzia că le lipsește independența față de poliție. Probleme pot apărea însă, în cazul în care un procuror are o relație strânsă de lucru cu un corp anume de poliție. În acest caz, ar fi fost de preferat ca ancheta să fi fost supervizată de un procuror care să nu fi avut nici o legătură cu poliția locală, în special văzând implicarea poliției locale în ancheta de față. Cu toate acestea, trebuie să se țină cont de gradul de independență al Parchetului olandez și de faptul că procurorul-șef a fost acela care și-a asumat responsabilitatea finală a anchetei. În plus, reclamantii au avut posibilitatea, de care au și făcut uz, de a face recurs înaintea unui tribunal independent.

Concluzie: neviolare cu privire la poziția procurorului care a supervizat ancheta (treisprezece voturi contra patru).

Gradul de participare a reclamantilor la anchetă: Înalta Cameră, ca și Camera, consideră că reclamantii au avut acces la informațiile anchetei într-o măsură suficientă pentru a le permite să participe efectiv la acțiunea de invalidare a deciziei de neîncepere a urmăririi penale.

Concluzie: neviolare (unanimitate).

Lipsa de publicitate a procedurii formulate de reclamantii, în scopul de a verifica corectitudinea deciziei de a nu da curs urmăririi penale, precum și a deciziei Curții de Apel:

ca și Camera, Înalta Cameră consideră că această procedură nu necesita publicitatea. Cu toate acestea, spre deosebire de Cameră, consideră că nici decizia Curții de Apel nu necesita să fie făcută publică. Reclamantii au avut acces la dosarul întregii anchete, au putut participa efectiv la audiențele Curții de Apel și li s-a notificat o decizie motivată. Existau deci foarte puține șanse de disimulare a informațiilor relevante față de Curtea de Apel sau față de reclamantii. În plus, nimic nu împiedica reclamantii să facă ei înșiși publică decizia, astfel încât obligația de publicitate a fost îndeplinită în măsură suficientă pentru a înlătura pericolul unei posibile acoperiri de către autorități.

Concluzie: neviolare (cincisprezece voturi contra două).

Curtea concluzionează cu treisprezece voturi contra patru, că articolul 6 nu se aplică în cazul procedurii inițiate de către reclamantii în baza articolului 12 din Codul olandez de procedură penală împotriva deciziei procurorului de a nu continua urmărirea penală.

Articolului 41 - 20 000 EUR cu titlul de daune morale

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Redactat de Grefă, acest rezumat nu obligă Curtea.
Click aici pentru a accesa [Notele de informare privind jurisprudența](#)

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reproducă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.